

Executor: E. Oboroceanu
Tel: 0241-2-23-64

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria CIMIȘLIA
sediul Central

MD-4101, or. Cimișlia, str. C. Stamati .1
2-10-90, fax. 0241-2-23-64
e-mail jcm@justice.md

Высший Совет
Суд Чимишлия
Центральный офис

MD-4101, г. Чимишлия, ул. К. Стамати, тел.
тел. 0241-2-10-90, факс 0241-2-23-64
e-mail jcm@justice.md

Judecătoria CIMIȘLIA
Nr. din 2018
IESIRE 43
24 12 2018

Curtea Constituțională
Mun. Chișinău
Str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Cimișlia, Vă expediază spre examinare încheierea din 04.12.2018 privind ridicarea a excepției de neconstituționalitate pe cauza penală 1-206/18 (21-1-2401-07.08.2018) de invinuirea lui Fărîma Grigorii Grigorii a.n.06.06.1991, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal al RM și sesizarea înaintată de către avocatul Vladimir Zahariuc privind ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.325 alin.(1) Cod penal al RM, „se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale,,.

Anexă :cauza penală pe 95 file.

Președintele Judecătoriei Cimișlia

Gh. Burdujan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 2079
19 12 20 18

SESIZARE
privind excepțiile de neconstituționalitate a art.325 alin.(1) CP al RM

Circumstanțele litigiului:

La 31 iulie 2018 procurorul din cadrul Procuraturii Anticorupție (Oficiul Sud) Ciuleacu A. examinând materialele cauzei penale nr.2018450077 a emis ordonanță de punere sub învinuire a cet.Farîma Grigori Grigori de comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) CP al RM. Ulterior, în urma examinării materialelor cauzei penale date a fost întocmit rechizitoriul cu remiterea cauzei penale nominalizate spre examinare în Judecătoria Comrat.

Conform materialelor cauzei, cet.Farîma G. la 31.05.2018 în jurul orelor 14.50, deplasându-se cu automobilul de model „Ford Tranzit” pe str.28 iunie or.Basarabeasca, fiind în calitate de pasager, fiind stopat automobilul de către colaboratorii Batalionului SUD MAI pentru verificarea actelor asupra unității de transport nominalizate, personal a propus, ulterior a transmis colaboratorului poliției Cioban A. în calitate de mită bani în numerar în sumă de 300 lei, pentru ca ultimul să nu-și îndeplinească acțiuni directe în exercitarea funcției sale.

Sanctiunea art.325 alin.(1) CP al RM „Corupere activă” prevede pedeapsă sub formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate. Astfel instanța de judecată, în caz că persoana va fi recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii imputate, urmează a stabili pedeapsă persoanei fizice în formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale. În conformitate cu prevederile art.16 alin.(4) CP al RM, infracțiunea incriminată este una gravă, deoarece legea penală prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen pînă la 6 ani.

În conformitate cu prevederile **art.325 alin.(1) CP al RM**, „Corupere activă” legislatorul prevede răspundere penală pentru următoarele acțiuni: *promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.*

În conformitate cu prevederile **art.324 alin.(1) CP al RM**, „Corupere pasivă” pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia

Astfel, analizînd latura obiectivă a acestor două infracțiuni, este evident că ele sunt absolut identice, doar că la coruperea activă persoana juridică sau fizică promite sau oferă unei persoane juridice privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, iar în cazul coruperii pasive persoană publică pretinde, acceptă sau primește aceste privilegii sau avantaje.

În cazul lui Farîma G.G., acestuia se incriminează oferirea recompensei unei persoane publice, deci infracțiunea poartă un caracter material cu echivalent pecuniar (bănesc) **300 lei**. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(4) CP al RM nu stabilește limita minimală a recompensei ilegale pînă la răspunderea penală pentru comiterea coruperii active.

Referitor la prevederile art.324 CP al RM, legislatorul a stabilit tratament diferențiat în partea pedepsei persoanelor publice pentru comiterea coruperii pasive în dependență de suma recompensei. Astfel, în conformitate cu prevederile art.324 alin.(1) CP al RM, acțiunile

prevăzute la alin. (1), săvârșite în proporții ce nu depășesc 100 unități convenționale, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani. Deci, în caz că persoana publică pretinde sau primește 300 lei (pînă la 100 unități convenționale), ultima urmează să fie supusă răspunderii penale pentru comiterea infracțiunii, prevăzute de art.324 alin.(4) CP al RM, care în conformitate cu prevederile art.16 alin.(2) CP al RM se consideră infracțiune ușoară, fapte pentru care legea penală nici nu prevede în calitate de pedeapsă privațiune de libertate, iar pedeapsa sub formă de amendă este de două ori mai mică pentru persoanele fizice decît amenda prevăzută de art.325 alin.(1) CP al RM (amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și de la 2000 la 4000 unități convenționale).

În corespundere cu **art.1 alin.(1) CP al RM**, prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

În conformitate cu prevederile **art.2 alin.(1) CP al RM**, legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.

În conformitate cu prevederile **art.3 alin.(1) CP al RM**, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, **decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.**

Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

În conformitate cu prevederile art.4 CP al RM, întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia. **Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.** Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Conform prevederilor **art.5 alin.(1) CP al RM**, persoanele care au săvîrșit infracțiuni sînt egale în fața legii și sînt supuse răspunderii penale fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Conform prevederilor **art.7 alin.(1) CP al RM**, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Conform prevederilor **art.75 alin.(1) CP al RM**, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. ***La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.***

Conform prevederilor **art.75 alin.(2) CP al RM**, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvîrșită, ***pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci cînd gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.***

În conformitate cu prevederile **art.123 alin.(2) CP al RM**, prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul

serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Consider, că la stabilirea sancțiunii la art.325 alin.(1) CP al RM legislatorul a încălcat următoarele prevederi a Constituției Republicii Moldova, care garantează:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) ***Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.***

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 25 Libertatea individuală și siguranța persoanei

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.

Articolul 26 Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

În conformitate cu prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului (adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950 și rectificată Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.129-XIII din 24 iulie 1997) art.7 prevede: **Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decît cea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.**

Stabilind o pedeapsă mai severă la art. 325 alin.(1) CP al RM, legislatorul a încălcat prevederile art.324 alin.(4) CP al RM principiul egalității în fața legii, garantat de art.16 al Constituției, precum și principiul inadmisibilității limitării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și cetățeanului, garantat de prevederile art.54 al Constituției, deoarece nefondat a aplicat tratament diferențiat, făcînd diferență între persoana fizică și cea publică. Consider că

proporționalitatea între pedeapsa mai severă pentru cetățeni de rînd și persoana publică nu corespunde normelor legale. Dacă presupunem că persoana fizică comite corupere activă pînă la 100 unități convenționale, iar persoana publică primește aceste bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă de la persoana fizică, atunci persoana fizică pentru comiterea coruperii active poate fi privată de libertate pe un termen de pînă a 6 ani cu stabilirea amenzii, în timp ce persoana publică se alege doar cu amendă, necătfînd la faptul lipsei justificării obiective și rezonabile, deoarece pericolul social al ultimei infracțiuni este mai sporit decît în primul caz. Persoanele care exercită activitate profesională, urmează să fie precauți în munca sa și să fie pregătiți să-ți asume riscurile legate cu activitatea sa (Hotărîre CEDO din 17 mai 2010 Pessino către Franța, Decizia din 10 octombrie 2006, §33; Kononov împotriva Lituaniei [BP], §235). Infracțiunile comise de o persoană publică se referă la categoria infracțiunilor, îndreptate împotriva activității organelor de stat, comise de subiect special și anume de către funcționarul public.

Astfel persoana publică nu este doar funcționar public, deci nimic nu justifică existența unei diferențieri între cele două categorii și aplicarea unui tratament discriminatoriu .

Un astfel de tratament diferențiat al legislatorului în aplicarea sancțiunii în privința simplului cetățean spre deosebire de persoana publică este discriminatoriu, deoarece ultimii în situații analogice se bucură de un tratament preferențial atunci cînd societatea și statul au cerințe privind activitatea lor profesională și stabilirea acestor persoane o pedeapsă mai blîndă în comparație cu cetățenii de rînd contrazice principiului statului democrat și nu corespunde scopului legitim al statului – lupta cu corupția în organele statale. Tratamentul neproporțional și diferențial referitor la aceste două categorii de subiecți contravine prevederilor art.16 în coraborare cu prevederile art.25 și art.46 al Constituției (Hotărîrea Curții Constituționale nr.11 din 08.05.2018).

Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că tratamentul diferențiat echivalează cu discriminare, dacă nu are la bază o justificare obiectivă și rezonabilă, a persoanelor în situații similare. „Lipsa justificării obiective și rezonabile” presupune că diferențierea în cauză nu urmărește un „scop legitim” sau că nu există un „raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și „scopul urmărit” (Sejdić și Finci v. Bosnia și Herțegovina, 22 decembrie 2009, § 42; Stummer v. Austria, 7 iulie 2011, § 87; Khamtokhu și Aksenchik v. Rusia, 24 ianuarie 2017 § 64).

Curtea Europeană a stabilit că sub sintagma „Legea” prevăzută de art.7 Convenției Europene se subînțelege respectarea principiilor de calitate privind accesibilitatea și previzibilitate (*cauza Del Rio Prada contra Spania, cererea nr.42750/09, decizia din 21 octombrie 2013 §91*).

Consider acțiunile ilegale a lui Farîma G. și pedeapsa prevăzută de legislație pentru comiterea infracțiunii imputate nu conțin raportul rezonabil de proporționalitate, deoarece pedeapsa pentru comiterea acesteia este mai dură în comparație cu pericolul social precum și de gravitatea acțiunii săvîrșite, adică transmiterea unor **privilegii sau avantaje sub orice formă** persoanei publice în sumă de 300 lei cu posibilitatea stabilirii unei pedepse sub formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale (de la 100000 pînă la 200000 lei, cu considerentul că salariul mediu lunar pe economie, prognozat pe anul 2018 conform Hotărîrii Guvernului RM nr.54 din 17.01.2018 constituie 6150 lei) nu corespunde principiului legalității deoarece nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, astfel au fost încălcate prevederile art.41 alin.930 și art.46 alin.(10 Constituției RM, deoarece amenzile penale prezintă intervenție în efectuarea dreptului la proprietate (Hotărîrea CEDO din 18 iunie 2013 CO Complex Herta import Export SRL Lipova împotriva României §23).

Curtea Constituțională reține că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 21 din 22.07.2016 §71). Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât **definiția** unei infracțiuni, cât și **pedeapsa** prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea

legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea *securității raporturilor juridice* și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (Hotărârea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 §61).

În baza prevederilor art.135 alin.(1) p.a) și g) al Constituției, art.(1) al Legii cu privire la Curtea Constituțională, art.4 al Codul Jurisdicției Constituționale, -

SOLICIT:

1. Curtea Constituțională să emită hotărâre privind *excepțiile de neconstituționalitate a art.325 alin.(1) CP al RM* „se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale”.

Avocat. Zahariuc Vladimir

DOSAR NR. 21-1-2401-07082018(1-206/18)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2018

or.Cimișlia

Judecătoria Cimișlia sediul Central

În componența:

Președintele ședinței, judecător

- Ion Volcovschi

Grefier

- Feodora Mahnovid

A examinat cauza cu participarea:

Acuzatorul de stat – Ciuleacu Anatolie, procuror în Procuratura în Oficiul Sud al Procuraturii Anticorupție.

Apărătorului inculpatului – Zahariuc Vladimir

Inculpatului - Fărîma Grigore

examinând în cadrul ședinței preliminare, cauza penală de învinuirea lui Fărîma Grigorii Grigorii a.n.06.06.1991, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de prevederile art.325 alin.(1) Cod penal al RM, cererea înaintată de către avocatul inculpatului Fărîma Grigorii, Zahariuc Vladimir privind ridicarea excepției de neconstitucionalitate prevederilor art.325 alin.(1) Cod penal al RM, și

constată:

În Judecătoria Cimișlia, sediul Cimișlia a parvenit cauza penală de învinuire a lui Farîma Grigori, născut la 06.06.1991, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin.(1) Cod Penal al Republicii Moldova.

Prin intermediul Programului Integrat de Gestionarea Dosarelor, cauza menționată, în mod aleatoriu a fost repartizată pentru examinare judecătorului Ion Volcovschi.

În cadrul sedinței preliminare, de către avocatul inculpatului Fărîma Grigorii, Zahariuc Vladimir a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstitucionalitate prevederilor art.325 alin.(1) Cod penal al RM.

În ședința judiciară, avocatul Zahariuc Vladimir a susținut cererea menționată.

Inculpatul Fărîma Grigorii a menționat că, susține cererea înaintată de către avocat.

Acuzatorul de stat, procuror în Procuratura în Oficiul Sud al Procuraturii Anticorupție, Ciuleacu Anatolie a menționat că, susține cererea avocatului Zahariuc Vladimir, privind ridicarea excepției de neconstitucionalitate asupra prevederilor art.325 alin.(1) Cod penal al RM, însă, cit privește suspendarea examinării cauzei penale a fost lasată adoptarea soluției la discreția instanței de judecată.

Autorul sesizării avocatul Zahariuc Vladimir, menționează că, potrivit invinuirii aduse lui Fărîma Grigoi și în conformitate cu rechizitorul, este menționat că, la 30 iulie 2018 procurorul din cadrul Procuraturii Anticorupție (Oficiul Sud) A. Ciuleacu, examinând materialele cauzei penale nr.2018450077 a emis ordonanță de punere sub învinuire a cet. Fărîma Grigori de comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) CP al RM.

Ulterior, în urma examinării materialelor cauzei penale date a fost întocmit rechizitoriul cu remiterea cauzei penale nominalizate spre examinare în Judecătoria Comrat.

Conform materialelor cauzei, cet. G. Fărîma la 31.05.2018 în jurul orelor 14.50, deplasându-se cu automobilul de model „Ford Tranzit” pe str.28 iunie, or.Basarabeasca, fiind în calitate de pasager, fiind stopat automobilul de către colaboratorii Batalionului SUD MAI pentru verificarea actelor asupra unității de transport nominalizate, personal a propus, ulterior a transmis colaboratorului poliției Cioban A. în calitate de mită bani în numerar în sumă de 300 lei, pentru ca ultimul să nu-și îndeplinească acțiuni directe în exercitarea funcției sale.

Astfel, sancțiunea prevăzută de prevederile art.325 alin.(1) Cod Penal al RM „Corupere activă” prevede pedeapsă sub formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Astfel instanța de judecată, în caz că persoana va fi recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii imputate, urmează a stabili pedeapsă persoanei fizice în formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale. în conformitate cu prevederile art.16 alin.(4) CP al RM, infracțiunea incriminată este una gravă, deoarece legea penală prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen pînă la 6 ani.

În conformitate cu prevederile art.325 alin.(1) CP al RM, „Corupere activă” *legislatorul prevede răspundere penală pentru următoarele acțiuni:* promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia.

În conformitate cu prevederile art.324 alin.(1) CP al RM, „Corupere pasivă” pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către o persoană publică sau de către o persoană publică străină de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea ofertei ori promisiunii acestora pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia

Astfel, analizînd latura obiectivă a acestor două infracțiuni, este evident că ele sunt absolut identice, doar că la coruperea activă persoana juridică sau fizică promite sau oferă unei persoane juridice privilegii sau avantaje sub orice

formă, ce nu i se cuvin, iar în cazul coruperii pasive persoană publică pretinde, acceptă sau primește aceste privilegii sau avantaje.

în cazul lui Farîma G.G., acestuia se incriminează oferirea recompensei unei persoane publice, deci infracțiunea poartă un caracter material cu echivalent pecuniar (bănesc) 300 lei. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(4) CP al RM nu stabilește limita minimală a recompensei ilegale pînă la răspunderea penală pentru comiterea coruperii active.

Referitor la prevederile art.324 CP al RM, legislatorul a stabilit tratament diferențiat în partea pedepsei persoanelor publice pentru comiterea coruperii pasive în dependență de suma recompensei. Astfel, în conformitate cu prevederile art.324 alin.(1) CP al RM, acțiunile prevăzute la alin. (1), săvîrșite în proporții ce nu depășesc 100 unități convenționale, se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani. Deci, în caz că persoana publică pretinde sau primește 300 lei (pînă la 100 unități convenționale), ultima urmează să fie supusă răspunderii penale pentru comiterea infracțiunii, prevăzute de art.324 alin.(4) CP al RM, care în conformitate cu prevederile art.16 alin.(2) CP al RM se consideră infracțiune ușoară, fapte pentru care legea penală nici nu prevede în calitate de pedeapsă privațiune de libertate, iar pedeapsa sub formă de amendă este de două ori mai mică pentru persoanele fizice decît amenda prevăzută de art.325 alin.(1) CP al RM (amendă în mărime de la 1000 la 2000 unități convenționale și de la 2000 la 4000 unități convenționale).

în corespundere cu art.1 alin.(1) CP al RM, prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

în conformitate cu prevederile art.2 alin.(1) CP al RM, legea penală apără, împotriva infracțiunilor, persoana, drepturile și libertățile acesteia, proprietatea, mediul înconjurător, orînduirea constituțională, suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, pacea și securitatea omenirii, precum și întreaga ordine de drept.

în conformitate cu prevederile art.3 alin.(1) CP al RM, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.

Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sînt interzise.

Potrivit prevederilor art.4 CP al RM, întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia. Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane sau degradante.

Conform prevederilor art.5 alin.(1) CP al RM, persoanele care au săvârșit infracțiuni sînt egale în fața legii și sînt supuse răspunderii penale fără deosebire de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origină națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Conform prevederilor art.7 alin.(1) CP al RM, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Conform prevederilor art.75 alin.(1) CP al RM, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform prevederilor art.75 alin.(2) CP al RM, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci cînd gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

În conformitate cu prevederile art.123 alin.(2) CP al RM, prin persoană publică se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Consider, că la stabilirea sancțiunii la art.325 alin.(1) CP al RM legislatorul a încălcat următoarele prevederi a Constituției Republicii Moldova, care garantează:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

Forma de guvernămînt a statului este republica.

91

Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 16 Egalitatea

Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle
Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. în acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 25 Libertatea individuală și siguranța persoanei

(1) Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile.

Articolul 26 Dreptul la apărare

Dreptul la apărare este garantat.

Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

în conformitate cu prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului (adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950 și rectificată Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.129-XIII din 24 iulie 1997) art.7 prevede: Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decît cea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

Stabilind o pedeapsă mai severă la art. 325 alin.(1) CP al RM, legislatorul a încălcat prevederile art.324 alin.(4) CP al RM principiul egalității în fața legii,

garantat de art. 16 al Constituției, precum și principiul inadmisibilității limitării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și cetățeanului, garantat de prevederile art.54 al Constituției, deoarece nefondat a aplicat tratament diferențiat, făcând diferență între persoana fizică și cea publică. Consider că proportionalitatea între pedeapsa mai severă pentru cetățeni de rând și persoana publică nu corespunde normelor legale. Dacă presupunem că persoana fizică comite corupere activă pînă la 100 unități convenționale, iar persoana publică primește aceste bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă de la persoana fizică, atunci persoana fizică pentru comiterea coruperii active poate fi privată de libertate pe un termen de pînă a 6 ani cu stabilirea amenzii, în timp ce persoana publică se alege doar cu amendă, necătînd la faptul lipsei justificărilor obiective și rezonabile, deoarece pericolul social al ultimei infracțiuni este mai sporit decît în primul caz. Persoanele care exercită activitate profesională, urmează să fie precauți în munca sa și să fie pregătiți să-ți asume riscurile legate cu activitatea sa (Hotărîre CEDO din 17 mai 2010 Pessino către Franța, Decizia din 10 octombrie 2006, §33; Kononov împotriva Lituaniei [BP], §235). Infracțiunile comise de o persoană publică se referă la categoria infracțiunilor, îndreptate împotriva activității organelor de stat, comise de subiect special și anume de către funcționarul public.

Astfel persoana publică nu este doar funcționar public, deci nimic nu justifică existența unei diferențieri între cele două categorii și aplicarea unui tratament discriminatoriu .

Un astfel de tratament diferențiat al magistratului în aplicarea sancțiunii în privința simplului cetățean spre deosebire de persoana publică este discriminatoriu, deoarece ultimii în situații analogice se bucură de un tratament preferențial atunci cînd societatea și statul au cerințe privind activitatea lor profesională și stabilirea acestor persoane o pedeapsă mai blindă în comparație cu cetățenii de rând contrazice principiului statului democrat și nu corespunde scopului legitim al statului - lupta cu corupția în organele statale. Tratamentul neproportional și diferențial referitor la aceste două categorii de subiect contravine prevederilor art.16 în coraborare cu prevederile art.25 și art.46 al Constituției (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 11 din 08.05.2018).

Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că tratamentul diferențiat echivalează cu discriminare, dacă nu are la bază o justificare obiectivă și rezonabilă, a persoanelor în situații similare. „Lipsa justificării obiective și rezonabile” presupune că diferențierea în cauză nu urmărește un „scop legitim” sau că nu există un „raport rezonabil de proportionalitate între mijloacele folosite și „scopul urmărit” (Sejdic și Finei v. Bosnia și Herțegovina. 22 decembrie 2009. § 42; Stummer v. Austria, 7 iulie 2011. § 87; KJramtok.hu și Aksenchik v. Rusia. 24 ianuarie 2017 § 64).

Curtea Europeană a stabilit că sub sintagma „Legea” prevăzută de art.7 Convenției Europene se subînțelege respectarea principiilor de calitate privind accesibilitatea și previzibilitate (*cauza Del Rio Prada contra Spania, cererea nr.42750/09, decizia din 21 octombrie 2013 §91*).

92

Consider acțiunile ilegale a lui Farîma G. și pedeapsa prevăzută de legislație pentru comiterea infracțiunii imputate nu conțin raportul rezonabil de proporționalitate, deoarece pedeapsa pentru comiterea acesteia este mai dură în comparație cu pericolul social precum și de gravitatea acțiunii săvârșite, adică transmiterea unor *privilegii sau avantaje sub orice formă* persoanei publice în sumă de 300 lei cu posibilitatea stabilirii unei pedepse sub formă de închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale (de la 100000 pînă la 200000 lei, cu considerentul că salariul mediu lunar pe economie, prognozat pe anul 2018 conform Hotărîrii Guvernului RM nr.54 din 17.01.2018 constituie 6150 lei) nu corespunde principiului legalității deoarece nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, astfel au fost încălcate prevederile art.41 alin.930 și art.46 alin.(10) Constituției RM, deoarece amenziile penale prezintă intervenție în efectuarea dreptului la proprietate (Hotărîrea CEDO din 18 iunie 2013 CO Complex Herta import Export SRL Lipova împotriva României §23).

Curtea Constituțională reține că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 21 din 22.07.2016 §71). Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât definiția unei infracțiuni, cât și pedeapsa prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea *securității raporturilor juridice* și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (Hotărîrea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.2017 §61).

Totodată, autorul sesizării solicit instanței de judecată suspendarea examinării cauzei penale, pîna la examinarea cererii privind excepția de neconstituționalitate de către înaltă curte.

Aprecierea instanței

În temeiul art. 135 alin.(1), lit.(a,g) al Constituției RM, prevede că, Curtea Constituțională, exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin.(1), lit.(a,g) din Legea cu Nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituțională, se menționează că, Curtea Constituțională, exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, rezolvă excepțiile de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Instanța de judecată menționează că, potrivit prevederilor art. 345 alin. (3) Cod procedura penală, indică că, ședința preliminară constă în soluționarea, cu participarea părților, a chestiunilor legate de punerea pe rol a cauzei. Ședința

preliminară se ține cu respectarea condițiilor generale de judecare a cauzei, prevăzute la capitolul I din prezentul titlu, care se aplică în mod corespunzător. Iar, potrivit alin. (4) caeliasi articol, în ședința preliminară se soluționează chestiunile privind, 1) cererile și demersurile înaintate, precum și recuzările declarate; 2) lista probelor care vor fi prezentate de către părți la judecarea cauzei; 3) trimiterea cauzei după competență sau, după caz, încetarea, totală sau parțială, a procesului penal; 4) suspendarea procesului penal; 5) fixarea termenului de judecată; 6) măsurile preventive și de ocrotire.

Instanța de judecată ascultind opinia apărătoirului Zahariuc Vladimir, pozitia inculpatului Fărîma Grigorii, opinia acuzatorului de stat Ciucleacu Anatolie, studiind cererea inaintată in raport cu cadrul legal privind ridicarea excepției de neconstitutionalitate, consideră că, cererea urmează a fi satisfăcută potrivit următoarelor circumstante.

Instanța de judecată menționează că, excepția de neconstituitionalitate reprezintă o procedura de initiere de către instanțele oriniare de judecată inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformitatății unei lege sau unui alt act normativ, cu normele constitutionale.

Pentru dispunerea admiterii sesizării, instanța de judecată nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformtatății cu Constitutia, fiind limitată la verificarea - intrarea obiectului în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.(a) al Constitutiei RM, dacă excepția a fost ridicată de către una dintra părți sau reprezentantul acesteia, prevederile acesteia urmează a fi aplicate la solutionarea cauzei penale, nu exsită o hotărîrea anterioară emisă de către inalta Curte, avind ca obiect obeictul sesizării contestate.

Astfel, se constată că, sesizarea adresată de către reprezentantu participantului la proces, avocatul V.Zahariuc, intruneste conditiile stipulate de art.135 alin.(1), lit.(a) al Constitutiei RM.

Totodată, instanța de judecată menționează că, cererea avocatului Zahariuc Vladimir privind suspendarea judecării cauzei penale de invinuirea lui Fărîma Grigorii urmează a fi satisfăcută ca fiind intemeiată, din următoarele considerente.

Instanța de judecată va dispune suspendarea examinării cauzei penale de invinuirea lui Fărîma Grigorii Grigorii a.n.06.06.1991, invinuit de comiterea infractiunii prevăzute de prevederile art.325 alin.(1) Cod penal al RM pîna la adoptqarea hotărîrii asupra sesizării inaintate.

Totodată, potrivit pct.7 al Ghidului practic privind excepția de neconstitutionalitate prevede necesitatea suspedării cauzei pîna la adoptarea hotărîrii de către inalta Curte asupra sesizării.

Potrivit celor enunțate supra, in conformtiate cu prevederile art. art.135 alin.(1), lit.(a) al Constitutiei RM, art. 4 alin.(1), lit.(a,g) din Legea cu Nr. 317 din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constitutională, art.341-342 Cod procedura penală, instanța de judecată,

DISPUNE:

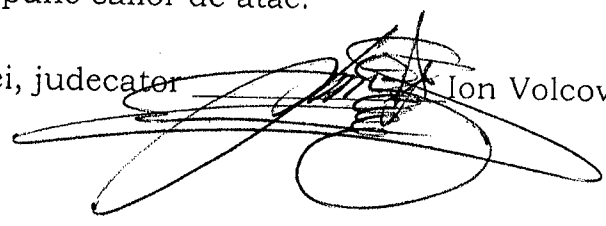
Admiterea sesizării înaintată de către reprezentantul inculpatului Fărîma Grigorii, avocatul Zahariuc Vladimir privind ridicarea excepției de neconstitucionalitate a prevederilor art.325 alin.(1) Cod penal al RM.

Se remite cauza penală de învinuirea lui Fărîma Grigorii Grigorii a.n.06.06.1991, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.325 alin.(1) Cod penal al RM și sesizarea adresată de către avocatul Vladimir Zahariuc către Curtea Constituțională RM privind ridicare excepției de neconstitucionalitate a prevederilor art.325 alin.(1) Cod penal al RM, „se pedepsește cu închisoare de pînă la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale,,

Se suspendă examinarea cauzei penale de învinuirea lui Fărîma Grigorii Grigorii a.n.06.06.1991, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de prevederile art.325 alin.(1) Cod penal al RM, pînă la adoptarea hotărîrii pe marginea sesizării.

Incheierea nu se supune căilor de atac.

Presedintele sedintei, judecator

 Ion Volcovschi